

Sygn. akt IX Ka 694/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Jarosław Sobierajski (spr.)

Sędziowie SO Mirosław Wiśniewski

SO Andrzej Walenta

Protokolant st.sekr.sądowy Magdalena Maćkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Wiesława Markowskiego

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2014 roku

sprawy **K. E.** – oskarżonej o przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

A. C. – oskarżonej o przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez obie oskarżone

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 29 października 2013 roku sygn. akt II K 697/13

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IX Ka 694/13

UZASADNIENIE

K. E. i **A. C.** zostały oskarżone o to, że w dniu 5 czerwca 2013 roku w T. przy ul. (...) w sklepie odzieżowym (...) na terenie CH P., działając z góry powziętym zamiarem osiągnięcia korzyści majątkowej oraz wspólnie i w porozumieniu, wykorzystując nieuwagę personelu sklepu dokonały zaboru w celu przywłaszczenia czterech par spodni o łącznej wartości 529,60 zł czym działały na szkodę firmy (...),

przy czym **K. E.** zarzucanego czynu dopuściła się w ciągu pięciu lat od odbycia w okresie od 10.10.2011 r. do 19.06.2012 r. kary 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem SR w T.z dnia 26 sierpnia 2011 r. sygn. akt (...)za przestępstwo z art. 288 §1 kk,

zaś **A. C.** zarzucanego czynu dopuściła się w ciągu pięciu lat od odbycia w okresie od 9 lipca 2008 roku do 10 lipca 2008 r., 27 sierpnia 2008 r., do 27 listopada 2008 roku i od 2 września 2009 r., do 1 czerwca 2011 r., kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem SR W. z dnia 27 listopada 2008 r. sygn.. akt (...)za przestępstwo z art. 278 § 1 kk

- tj. o czyn z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

Wyrokiem zaocznym z dnia 29 października 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt II K 697/13, uznał:

- oskarżoną **K. E.** za winną popełnienia czynu zarzucanego jej aktem oskarżenia, tj. występku z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to, na podstawie art. 278 § 1 kk, wymierzył jej karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na mocy art. 63 § 1 kk na jej poczet okres zatrzymania od dnia 5 czerwca 2013r. do 6 czerwca 2013r.

- oskarżoną **A. C.** za winną popełnienia czynu zarzucanego jej aktem oskarżenia, tj. występku z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to, na podstawie art. 278 § 1 kk, wymierzył jej karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na mocy art. 63 § 1 kk na jej poczet okres zatrzymania od dnia 5 czerwca 2013r. do 6 czerwca 2013r.

Zwolnił obie oskarżone od ponoszenia opłat sądowych i wydatków poniesionych w toku postępowania, wydatkami tymi obciążając Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżyły **obie oskarżone**. We wniesionych środkach odwoławczych podniosły w zasadzie tożsame zarzuty. Wskazując na to, że z uwagi na zatrzymanie dzień przed rozprawą nie mogły się bronić oraz na fakt, że w innej sprawie po stwierdzeniu uzależnienia od narkotyków przyznano im obrońców oraz zaoferowano możliwość odbycia terapii odwykowej, domagały się one zmiany zaskarżonego wyroku zaocznego w części dotyczącej orzeczenia o karze poprzez warunkowe zawieszenie wykonania wymierzonych im kar pozbawienia wolności, aby mogły poddać się leczeniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Po zapoznaniu się z całokształtem zgromadzonego materiału, treścią zaskarżonego wyroku, treścią jego uzasadnienia oraz treścią apelacji, Sąd Okręgowy stwierdził, że zaskarżone orzeczenie należy uchylić, a sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu celem jej ponownego rozpoznania.

Z akt sprawy wynika jednoznacznie, że zaskarżony wyrok zaoczny wydany został z obrazą art. 479 kpk, która w efekcie doprowadziła do naruszenia prawa oskarżonych do obrony (art. 6 kpk), gdyż w dniu 29 października 2013 r. przedmiotowa sprawa, prowadzona w trybie uproszczonym, rozpoznana została pod nieobecność oskarżonych i zakończona wydaniem wyroku zaocznego, pomimo że ich niestawiennictwo na rozprawie wynikało z tego, iż były one pozbawione wolności w innej sprawie. Znajdująca się w aktach na karcie 114, lecz ujawniona już po wydaniu wyroku informacja potwierdza, że oskarżone – tak, jak podkreśliły w apelacjach - w czasie prowadzenia przez sąd I instancji rozprawy głównej faktycznie pozbawione były wolności w innej sprawie – w dniu 28 października 2013 r. zostały zatrzymane w związku z podejrzeniem popełnienia kradzieży i od tego czasu przebywały w policyjnej izbie zatrzymań. Sąd orzekający nie wiedząc o tym, uznał nieobecność na rozprawie oskarżonych, które o jej terminie zostały wcześniej zawiadomione osobiście, za nieusprawiedliwioną i korzystając z możliwości przewidzianej w art. 479 § 1 kpk, postanowił prowadzić tę rozprawę pod ich nieobecność, a po odczytaniu ich wyjaśnień złożonych w postępowaniu przygotowawczym oraz przeprowadzeniu postępowania dowodowego - zamknął w tym dniu przewód sądowy i wydał wyrok zaoczny.

Nie ulega zatem wątpliwości, że Sąd Rejonowy rażąco - jakkolwiek nie z własnej winy - naruszył art. 479 § 1 kpk, który uzależnia możliwość prowadzenia postępowania bez udziału oskarżonego i wydania wyroku zaocznego w postępowaniu uproszczonym od stwierdzenia, że oskarżony dobrowolnie zdecydował się na to, że nie chce korzystać z przysługującego mu uprawnienia do brania osobistego udziału w rozprawie. Z przepisów o postępowaniu uproszczonym wynika bowiem, że sąd może prowadzić rozprawę w trybie uproszczonym pod nieobecność oskarżonego jedynie wtedy, gdy nie stawiał się on na nią, mimo tego, że był o niej (prawidłowo) zawiadomiony (art. 479 § 1 kpk) i gdy nieobecność ta była nieusprawiedliwiona (art. 480 kpk), a nie wtedy, gdy stawiennictwo w ogóle nie zależało od niego z racji tego, że był pozbawiony wolności (tak też wyrok SN z dnia 12 stycznia 2006 r., III KK 317/05, OSNKW 2006, nr 5, poz. 43; wyrok SN z dnia 20 lipca 2011 r., V KK 167/11, OSNKW 2011, nr 9, poz. 85; wyrok SN z dnia 12 lutego 2010 r., IV KK 443/09, LEX nr 577233; wyrok SN z dn. 21.01.2009 r., sygn. V KK 320/08). Z sytuacją taką mieliśmy zaś do czynienia właśnie w przedmiotowej sprawie. Oskarżone, które w czasie rozprawy przebywały w policyjnej izbie zatrzymań, nie mogły wyrazić swej woli co do uczestniczenia w niej osobiście (swobodnie zdecydować o uczestniczeniu bądź nieuczestniczeniu w rozprawie). To, że w chwili procedowania okoliczność ta nie była znana

Sądowi Rejonowemu, nie zmienia obiektywnego faktu, iż nieobecność oskarżonych w dniu 29 października 2013 r. nie może być uznana za nieusprawiedliwioną. W tej sytuacji zarówno prowadzenie postępowania bez ich udziału, jak i wydanie wówczas wyroku zaocznego, rażąco naruszyło nie tylko art. 479 kpk, ale i przepis art. 6 kpk, ograniczając podstawowe prawo oskarżonych do udziału w postępowaniu i realizowania obrony.

Naruszenie obowiązku zapewnienia oskarżonym możliwości osobistego uczestniczenia w rozprawie głównej i obrony na niej swoich praw i interesów trzeba ocenić jako uchybienie o charakterze rażącym. W sytuacji, gdy oskarżone nie były w ogóle reprezentowane w fazie procesu sądowego, uchybienie to mogło wywrzeć wpływ na treść wyroku.

Mając na uwadze powyższe sąd odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sprawa winna zostać rozpoznana przez Sąd Rejonowy ponownie z respektowaniem unormowań stojących na straży uprawnień oskarżonych.

Na podstawie art. 436 kpk sąd odwoławczy ograniczył zakres rozpoznania środka odwoławczego jedynie do powyższego uchybienia, bowiem rozpoznanie go w tym zakresie było wystarczające do wydania rozstrzygnięcia, zaś rozważanie pozostałych zarzutów podniesionych przez skarżące we wniesionych przez nie środkach odwoławczych byłoby przedwczesne.